

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2026

Marking Scheme

Lithuanian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

In reading the marking scheme the following points should be noted:

- In all sections of the examination the answers given on the marking scheme should not be considered as the only possible answers that may be accepted. Alternative expressions, phrases and words which convey a similar meaning to those on the published marking scheme are also acceptable.
- The detail required in any answer is determined by the context and the manner in which the question is asked, and by the number of marks assigned to the answer in the examination paper. Requirements and mark allocations may, therefore, vary from year to year.
- Words, expressions or phrases must be correctly used in context and not contradicted, and where there is evidence of incorrect use or contradiction, the marks may not be awarded.
- As a general rule, if in doubt about the validity of any answer, examiners must consult their advising examiner before awarding marks.

Annotations used in the marking

Not all responses are annotated

Annotation	Meaning
✓	Correct
_____	Language / Grammar error(s)
~~~~~	Unclear
MMS	Modified marking scheme applied
^	Omission
–	Question has not been answered
[...]	Irrelevant material
{ ... }	Answers given in the wrong language

Answers given in the wrong language e.g. answers in Irish / English when Lithuanian is required or answers in Lithuanian when Irish / English is required – **award 50%** of the marks. This does not apply to Section B - Written Production.

Excess material **-1 mark**.

SECTION A Reading Comprehension (100 Marks)

Answer Reading Comprehension 1 and 2

Reading Comprehension 1 / Pirma užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

- (a) Kada atsirado pasakotojos meilė dviračiams? Parašykite **dvi** detales. (1 dalis) **6 marks (2 x 3)**

Any two of:

- Ne iš karto
- Nuo vieno keisto įvykio
- Persikrausčius gyventi į Vilnių

- (b) Kodėl pasakotoja nekeitė dviračio vardu Podagra padangos? (1 dalis) **4 marks**

- Pakeitimas kainuotų daugiau nei pats dviratis

- (c) Kodėl pasakotoja dviratį vardu Dratas palikdavo kieme? Parašykite **dvi** detales. (2 dalis) **6 marks (2 x 3)**

Any two of:

- Buvo supuvęs
- Buvo senas
- Kad niekas jo nevogs
- Kad nereikėtų tįsti į antrą aukštą
- Jis bėda
- Du iš trijų veikiančių bėgių
- 18 kg surūdijusio metalo

- (d) Ant ko pyko pasakotoja? (2 dalis)

- Ant savęs ir ant vagies **4 marks**
- Ant savęs **2 marks**
- Ant vagies **2 marks**

- (e) Ką reiškia posakis „akį patraukė“? (3 dalis) **4 marks**

- Atkreipė dėmesį

- (f) Ką daro pasakotoja norėdama įsitikinti, kad rado Dratą? Parašykite **dvi** detales. (3 dalis)

Any two of: **4 marks (2 x 2)**

- Grįžta
- Nusifotografuoja
- Atlieka tyrimą
- Lygina nuotraukas
- Pasiklausia tėvo

(g) Raskite ir nurašykite **vieną** būtojo kartinio laiko veiksmąžodį. (3 dalis)

5 marks

Any one of:

• Nenustojau	• Pralėkiau	• Nusifotografavau
• Prakutau	• Dingtelėjo	• Atlikau
• Įsigijau	• Grįžau	• Pasiklausiau
• Patraukė	• Atpažinau	• Gimė
• Buvo	• Nenorėjau	

(h) Kur pasakotoja įsidėjo savo kuprinę? (4 dalis)

• Į priekinį krepšėlį	3 marks
• Į krepšėlį	1 mark

(i) Pasakotoja 100% atpažino Dratą, nes neveikė antras bėgis. (4 dalis)

4 marks

- Teisingai

Answer question (j) in **English**

(j) According to the narrator, bicycles are more than just means of transportation. Do you agree? Discuss. Refer to the text in support of your answer. (Answer in English, **two points**, about **50 words** in total.)

(2 × 5 marks)

Candidates **must** *discuss* any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 mark

• AGREE. Bicycles have sentimental value / they have names / she loves them as people / sense of freedom and love / she is attached to them / she is upset / heartbroken when the bike is stolen / puts a lot of effort to get the bike back. Etc.	• DISAGREE. It's only a mean of transportation / affordable transport / she can't afford to lose a bike / she bought a new bike after Drata's was stolen / Dratas was one of many bikes. Etc.

Reading Comprehension 2 / Antra užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Kas yra Justinas Jarutis? Parašykite **dvi** detales. (1 dalis)

4 marks (2 x 2)

Any two of:

- Dainininkas
- Aktorius
- Kompozitorius
- „Lietuvos balso“ mokytojas
- Grupės „Freaks On Floor“ vienas iš įkūrėjų
- Gitaristas

(b) Kur vyks rugsėjo 2 dienos koncertas? (1 dalis)

- Vingio parke 4 marks
- Vilniuje 1 mark
- Po atviru dangum 1 mark

(c) Kodėl Justinas pradėjo dirbti? (2 dalis)

4 marks

- Nes norėjo įsigyti gitaros stiprintuvą

(d) Justinas Jarutis dirbo daug darbų. Parašykite **dvi** detales. (2 dalis)

4 marks (2 x 2)

Any two of:

- Statyboje
- Prekyboje
- Aptarnavimo paslaugų sektoriuje
- Pardavinėjo langus
- Pjovė žolę
- Klojo trinkeles
- Itališkame restorane Londone
- Baruose Lietuvoje
- Asistentu renginiuose
- Pasitikinėjo svečius / kaubojus
- Gėles pardavinėjo

(e) Kokia didžiausia Justino vaikystės svajonė? (3 dalis)

- Būti krepšininku ir žaisti NBA 4 marks
- Žaisti NBA 4 marks
- Būti krepšininku 1 mark

(f) Kada Justinas Jarutis pradėjo muzikinę karjerą? (3 dalis) Parašykite **dvi** detales.

6 marks
(2 x 3)

Any two of:

- 2007 metais
- Kai įkūrė grupę „Freaks On Floor“
- Vienuoliktoje klasėje

(g) Su kuo Justinas Jarutis leidžia laisvalaikį? **(3 dalis)**

- Su dukra / Adele ir su mylimąja / Urte **4 marks**
- Su dukra / Adele **2 marks**
- Su mylimąja / Urte **2 marks**

(h) Ką Justinui Jaručiui reiškia golfas? Parašykite **dvi** detales. **(3 dalis)** **6 marks (2 x 3)**

Any two of:

- Aistra
- Ramybė
- Aktyvus laisvalaikis
- Adrenalinas

(i) Lietuvoje tenisas brangesnis už golfą. **(3 dalis)** **4 marks**

- Teisingai

Answer questions **(j)** and **(k)** in **English**.

(j) It is important to try your hand in many things to find your own path. Discuss. Refer to the text in support of your answer. **5 marks**

Candidates **must discuss** any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 Mark

- J. Jarutis tried himself in basketball, football, running, construction, retail, acting. He fitted windows, mowed the lawns, laid paving stones, worked in a restaurant and in a few bars, worked as an event assistant and cowboy impersonator, sold flowers, studied music. Trying himself in various fields allowed him to get to know himself better and to identify his true interests and passions.
Etc.

(k) Hobbies are part of a fulfilling life. Why? Discuss. Refer to the text in support of your answer. **5 marks**

Candidates **must discuss** any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 Mark

- You need to recharge
- Justinas's work involves a lot of noise and people
- He needs some quiet space
- Golf gives him physical activity / adrenalin
- Gives an appetite for life
- Golf makes his life interesting
- Passion / love / emotions / relaxation
Etc.

SECTION B: Written Production (80 Marks)

Mark content and language / expression separately

- Award content marks first. No marks are awarded for irrelevant information / content.
- Use square brackets to bracket off irrelevant material [...]; exclude when judging language mark.
- Answers which are completely irrelevant or contain no rewardable material for content will be awarded no marks for language.
- When marking language take a global view of the language use to locate the candidate's work in the most appropriate category.

MARKING GRID

Content and Communication	Q. 3 and 4 15 marks	Q. 5 10 marks
TOP • Very good or excellent achievement of the task/s • High level of textual coherence • Clear argumentation • Full completion of communicative task • Little or no irrelevant material • Few mistakes in register	11 – 15	8 – 10
MIDDLE • Adequate achievement of the task/s • Reasonable level of textual coherence • Reasonably clear argumentation • Almost full completion of communicative task • Some irrelevant material • Not too many mistakes in register	6 – 10	4 – 7
BOTTOM • Barely adequate or inadequate achievement of the task/s • Lack of textual coherence • Argumentation not always clear or unclear • Communicative task barely fulfilled or not fulfilled at all • A lot of irrelevant material • Mistakes in register	0 – 5	0 – 3
Language	Q. 3 and 4 15 marks	Q. 5 10 marks
TOP • Very good range of vocabulary, appropriate words and phrases used • Verb endings, tenses, agreements nearly always correct • Grammar generally correct, cases nearly always correct • Spelling mistakes are rare, good level of accuracy in word formation • Punctuation nearly always correct • Almost all sentences constructed in a clear and logical manner with a clear meaning	11 – 15	8 – 10
MIDDLE • Vocabulary use quite good, generally adequate and appropriate, some phrases used • Verb endings, tenses, agreements correct more often than not • Minor grammar errors, cases generally correct • At least half the words spelt correctly, only occasional word formation mistakes • Good attention to punctuation • Most sentences constructed in a clear and logical manner, the meaning is clear	6 – 10	4 – 7
BOTTOM • Vocabulary very inadequate, possibly with English words and interference from English syntax, direct translation from English can be detected • Most verb endings, tenses, agreements incorrect • Serious grammar errors, cases generally incorrect • Most words misspelt, wrong word formation • Poor attention to punctuation • Majority of sentences constructed in an unclear and illogical manner, the meaning isn't clear	0 – 5	0 – 3

Listening Comprehension Test (100 Marks)

General observations:

1. Accept any formulation which communicates the information sought
2. Accept any case or tense
3. If both a correct and an incorrect answer are given, award **0 marks**
4. Serious misspelling – **minus 2 marks**

Section A (20 Marks)

Answer the questions in **Lithuanian**.

1. (a) Kodėl Jonas apsistos Justinos Viloje?
  - Netoli jūros ir gera kaina **4 marks**
  - Netoli jūros **2 marks**
  - Gera kaina **2 marks**
(b) Milda Jonui pinigų atiduos grynais? **2 marks**
  - Teisingai
(c) Iš kur Jonas atvyks į Lietuvą? **2 marks**
  - Dublino
2. (a) Kada Jonas ir Milda susitinka Palangoje **2 marks**
  - Dieną
(b) Ką galima sužinoti apie gintarą Gintaro muziejuje? **4 marks (2 x 2)**
Any two of:
  - Kaip jis atsirado
  - Kam jis naudojamas
  - Kas iš jo gaminama
(c) Kuo ypatingas Saulės akmuo?
  - Didžiausias gintaras Lietuvoje **2 marks**
  - Didžiausias gintaras **1 mark**
(d) Ką Jonas su Milda veiks Palangoje vakarais?
  - Eis ant tilto ir stebės saulėlydį **4 marks**
  - Eis ant tilto **2 marks**
  - Stebės saulėlydį **2 marks**

Section B (21 Marks)

Answer the questions in **Lithuanian**.

- 1. (a)** Kas buvo Mikalojus Konstantinas Čiurlionis? Parašykite **dvi** detales. **4 marks (2 x 2)**
- Any two of:
- Dailininkas
  - Kompozitorius
  - Lietuvos patriotas
  - Lietuvis
- (b)** Parašykite **dvi** detales apie Čiurlionio butą. **4 marks (2 x 2)**
- Any two of:
- Mažas
  - Tamsus
  - Šaltas
  - Nebuvo būtiniausių daiktų
  - Ant sienos kabojo kartonas
- (c)** Kokia buvo Čiurlionio finansinė padėtis? **3 marks**
- Bloga / prasta / ją reikėjo gerinti / neturėjo pinigų
- 2. (a)** Koku instrumentu grojo Čiurlionis? **2 marks**
- Pianinu
- (b)** Kaip Čiurlionio grojimas paveikė žmones? **3 marks**
- One of:
- Privertė pamiršti realų gyvenimą
  - Nukėlė į gamtos / paslaptinę pasaulį
  - Girdėjo kaip kyla bangos
  - Girdėjo kaip ošia medžiai
- 3. (a)** Ką Sofija ir Konstantinas valgydavo 9 valandą? **2 marks**
- Pusryčius
- (b)** Šeštadieniais Konstantinas skaitydavo Sofijai ką parašęs. **3 marks**
- Neteisingai

Section C (20 Marks)

Answer the questions in **English**.

- 1.**   **(a)** What did students have to do in preparation for the adventure? Give **two** details. **4 marks (2 x 2)**
- Any two of:
- Build a raft
  - Plan a trip
  - Find sponsors
  - Draw
  - Screw
  - Tie
  - Drill
- (b)** The students spent 8 weeks in preparation for the trip. **3 marks**
- False
- (c)** What was the raft made of?
- Wood and plastic **4 marks**
  - Wood **2 marks**
  - Plastic **2 marks**
  - Trees **1 mark**
- 2.**   **(a)** The students did the bulk of the work before the exams. **3 marks**
- True
- (b)** Why couldn't the students do the sailing trial as planned? **3 marks**
- They couldn't lift the raft
  - The raft was too heavy
- (c)** Where did the students do the sailing trial? **3 marks**
- In a lake

Section D (22 Marks)

Answer the questions in **English**.

- 1.**
- (a)** How does the exhibition propose to look at dogs?
- As equal partners **3 marks**
  - As partners **1 mark**
- (b)** Dogs developed from white wolves. **3 marks**
- False
- (c)** How did dogs come into peoples' lives? Give **two** details. **6 marks (2 x 3)**
- Any two of:
- People took wolf pups
  - Wolves stopped being afraid of people
  - Wolves came to people themselves
- 2.**
- (a)** How long ago did people start hunting with dogs?
- 5000 years **3 marks**
  - 5000 **1 mark**
- (b)** Except for hunting, what functions have dogs fulfilled? Give **two** details. **4 marks (2 x 2)**
- Any two of:
• Guarded the house	• Always were beside people
• Played with children	• Police dogs
• Carried out the special tasks	• Border guard
• Helped partisans	• Therapy dogs
	• Reading buddy
- (c)** How do we know that even in the past people cared for dogs? **3 marks**
- Treated a broken leg
  - The dog survived

Section E (17 Marks)

Answer the questions in **English**.

Item 1

1.	(a) What month did Juneta Krylovaitė cross the French Channel? • August	3 marks
	(b) What was Juneta wearing while swimming across the French Channel? • A swimming suit	3 marks
	(c) How long did Juneta take to swim the French Channel? • More than 13 hours • 13 hours	3 marks 1 mark

Item 2

2.	(a) Why had bears become extinct in Lithuania? • Hunting and deforestation • Hunting • Deforestation	4 marks 2 marks 2 marks
	(b) What do bears eat when they come to peoples' estates? • Apples and honey • Apples • Honey	4 marks 2 marks 2 marks

APPENDIX 1

Modified Marking Scheme

A modified marking scheme is applied to the work submitted by candidates who have been granted one or a combination of the following arrangements:

- Use of a recording device on grounds of a learning difficulty
- Use of a recording device on grounds of a physical difficulty
- Use a voice activated word processor
- Use of a word processor on grounds of a learning difficulty only (computer with the spell and grammar check facility enabled / turned off)
- Use of a scribe
- Waiver in relation to spelling and grammar

For Lithuanian Leaving Certificate **Higher Level** this means that errors in spelling and in certain grammatical elements such as incorrect cases and conjugations are not penalised. However, the answers must be comprehensible for full marks.

Examiner will write MMS Applied on the front of the script.

Spelling and incorrect accents: do not underline words that are misspelt, or which have missing or incorrect accents, even when pronunciation is affected.

Grammar: The grammatical elements which are not to be penalised can be judged by imagining that you are hearing the answer as a recording. Only mistakes that would be picked up when listening should be penalised.

APPENDIX 2

CD SCRIPT

Section A

Segment 1

Milda: Labas, Jonai. Ar šiemet važiuosi į Lietuvą?

Jonas: Sveika, Milda! Taip, birželį planuoju būti Palangoje.

Milda: Koks sutapimas – aš taip pat. Tai susitiksime. Kur gyvensi?

Jonas: Justinos Viloje. Ji netoli jūros ir kaina tikrai gera.

Milda: Gal ir aš galėčiau ten apsistoti?

Jonas: Žinoma, tuomet užsakysiu du kambarius savaitei nuo birželio 19 iki 26 dienos.

Milda: Labai ačiū. Kiek tai kainuos?

Jonas: Keturis šimtus penkiasdešimt penkis eurus.

Milda: Man tinka. Padarysiu pavedimą.

Jonas: O gal galėtum atiduoti grynais?

Milda: Taip, aišku. Tavo skrydis į Kauną?

Jonas: Ne, aš skrisiu iš Dublino tiesiai į Palangą.

Milda: Supratau. O aš atvažiuosiu autobusu iš Alytaus.

Segment 2

Jonas: Sutarta. Susitinkame Palangoje birželio 19 dieną po pietų. Ką veiksime? Maudysimės?

Milda: Žinoma, bet manau, kad galima ir daugiau ką nuveikti. Ar esi buvęs Palangos Gintaro muziejuje?

Jonas: Ne, o kas ten įdomaus?

Milda: Ten galima sužinoti kaip gintaras atsirado, kam jis naudojamas ir kas iš jo gaminama. Be to, muziejuje yra Saulės akmuo – didžiausias gintaras Lietuvoje.

Jonas: Oho, kaip įdomu!

Milda: Dar galėsime nueiti į muziejaus kavinę, ten labai skanūs ledai.

Jonas: Puiku, ledus mėgstu. O vakarais?

Milda: Eisime ant Palangos tilto pasižiūrėti kaip leidžiasi saulė. Saulėlydis Palangoje – vienas nuostabiausių vaizdų.

Jonas: Tikrai? Norėčiau pamatyti ir aš. Tai iki vasaros.

Milda: Iki

Section B

Segment 1

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis – žymiausias visų laikų lietuvių dailininkas ir kompozitorius, Lietuvos patriotas. Pernai minėjome šimtą penkiasdešimt metų nuo jo gimimo. Štai ką apie Čiurlionį rašė trys jam artimi žmonės.

Dailininkas Mstislavas Dobužinskis

Pirmą kartą pas Čiurlionį užėjau 1908 metais. Jo butas buvo mažas, tamsus ir šaltas. Čiurlionis net neturėjo būtiniausio dailininkui daikto – molberto – stovo piešiamam paveikslui pritvirtinti. Jis piešė ant sienos pasikabinęs kartoną! Reikėjo ieškoti išeities, gerinti jo finansinę padėtį, todėl padėjau jam surengti pirmąją parodą užsienyje. Ji buvo labai sėkminga. Meno kritikai Čiurlionį pripažino genialiu dailininku. Tai ir buvo jo sėkmės pradžia. Didžiausią savo paveikslą „Rex“ jis jau tapė ant molberto.

Segment 2

Kompozitorius Juozas Tallat-Kelpša

Atsimenu vieną tokį vakarą: po vakarienės Čiurlionis sėdo prie pianino. Jis grojo du žymiausius savo kūrinius – simfonines poetas „Jūra“ ir „Miške“. Jo grojimas privertė mus visus pamiršti realų gyvenimą, nukėlė į paslaptinę gamtos pasaulį. Girdėjome kaip kyla jūros bangos, ošia medžiai.

Segment 3

Žmona, rašytoja Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė

Vieną vasarą kartu praleidome Palangoje. Dienotvarkė buvo griežta. Ryte Konstantinas anksti keldavosi, ėjo maudytis, stebėjo jūrą. Devintą ryto kartu valgydavome pusryčius. Dešimtą valandą jis mane palydėdavo į pajūrį, o pats eidavo dirbti. Aš išsimaudžiusi grįždavau ir rašydavau porą valandų. Buvome susitarę, kad šeštadieniais parodysime vienas kitam, ką sukūrėme. Aš komentuodavau Konstantino paveikslus, o po to skaitydavau jam, ką buvau parašiusi per savaitę.

Section C

Segment 1

Šią vasarą šeši Vilniaus Simono Daukanto gimnazijos mokiniai sugalvojo mokyklos baigimą paminėti kitaip. Jie pasigamino didelį plaustą ir upe iš Vilniaus nuplaukė iki Rusnės. Vaikinai planavo plaukti net iki Baltijos jūros, bet tai pasirodė per daug pavojinga. Apie kelionę pasakoja Alanas.

Paulius juokais pasiūlė perplaukti Lietuvą. Pasijuokėme, o kitą rytą rimtai ėmėmės šios idėjos. Darbo buvo daug: suplanuoti kelionę, pastatyti plaustą, surasti rėmėjų. Pradėjome lapkritį ir dirbome net 8 mėnesius. Viską darėme savo rankomis – braižėme, rišome, sukome, gręžėme. Plaustą statėme iš medžio ir plastmasės.

Segment 2

Daug kas klausia, ar nebijojome, kad toks rimtas darbas trukdys ruoštis egzaminams. Ne, nebuvo ko bijoti, nes didžiąją dalį darbų padarėme iki egzaminų. Tiesa, buvo vienas sunkesnis momentas. Kai ruošėmės bandomajam plaukimui, susivėlinome ir dirbome per naktį, nuo septintos valandos vakaro iki pusės šešių ryto. Bet ryte išplaukti vis tiek nepavyko, nes plaustas buvo per sunkus – šešiese jo nepakėlėme. Teko kviesti pagalbą ir po pietų jau plūduriavome ežere!“

Section D

Segment 1

Šuo Lietuvos istorijoje buvo tikrai paprastas žmogaus padėjėjas. O paroda „Istorija vizgina uodegą“ siūlo į šunį pažiūrėti kaip į lygiavertį žmogaus partnerį. Apie parodą, žmogaus ir šuns ryšį bei gyvenimą kartu kalbamės su muziejininke Sigita Mikštaite.

– Sigita, kaip šunys atsirado žmonių gyvenime?

Šunys yra kilęs iš pilkųjų vilkų. Vieni mano, kad žmonės pasiėmė vilkų jauniklius iš jų namų gamtoje. Kiti galvoja, kad vilkai tiesiog nustojo bijoti žmonių ir patys pas juos atėjo. Kad ir kaip ten būtų, vieną dieną šie protingi bei smalsūs gyvūnai tapo mūsų gyvenimo dalimi. Ir dabar mes juos vadiname šunimis.

Segment 2

– Ką šunys veikė mūsų istorijoje – ar visada tik uodegą vizgino?

Laikui bėgant šunų funkcija keitėsi. Prieš penkis tūkstančius metų žmonės su šunimis jau medžiojo. Vėliau, šunys saugojo namus, žaidė su vaikais. Kartais atlikdavo ir ypatingas užduotis. Štai partizanų šunys atpažindavo žmones: eina svetimas – loja, eina savas – tyli. Šuo visada buvo šalia, o žmogus rūpinosi juo. Žinomas atvejis, kai šuniui lūžo koja, bet jis išgyveno, vadinasi – buvo gydomas.

O 20-ajame amžiuje šuo tapo policininku, pasieniečiu, terapijos specialistu, vaikų skaitymo draugu. Tai rodo, kad šuo ne tik prisitaikė prie žmonių, bet ir keitė mus pačius.

Section E

Segment 1

Rugpjūčio devynioliktą dieną dvidešimt dviejų metų lietuvė Juneta Krylovaitė tapo pirmąja lietuve, kuri sėkmingai perplaukė Lamanšo sąsiaurį. Be jokio hidrokostiumo, tik su maudymosi kostiumėliu ji iš Anglijos nuplaukė į Prancūziją. Krantą Juneta pasiekė po daugiau nei trylikos valandų. Plaukimą ji skyrė jaunimo psichinei sveikatai ir surinko du tūkstančius septyniolika eurų paramos.

Segment 2

Ar žinojai, kad rudosios meškos vėl gyvena Lietuvoje? Dėl miškų kirtimo ir medžioklės jos buvo išnykusios, bet dabar sugrįžta į mūsų miškus.

Ieškodamos maisto, meškos kartais užsuka ir į žmonių sodybas. Obuolius suėda tiesiai nuo medžių, o radusios avilius, juos išvarto ir pasivaišina medumi. Visai neseniai viena meška buvo pastebėta net Lietuvos sostinėje Vilniuje – ji ramiai sau bėgo Ukmergės gatve!

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna don scrúdú. Ba chóir freisin an marc bónaís sin a **shlánú síos**.

Tábla 280 @ 5%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 280 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 5% gnáthrata an bhónais.

Bain úsáid as an ghnáthrata i gcás 210 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
211 - 213	10
214 - 220	9
221 - 226	8
227 - 233	7
234 - 240	6
241 - 246	5

Bunmharc	Marc Bónais
247 - 253	4
254 - 260	3
261 - 266	2
267 - 273	1
274 - 280	0

